

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
BERDAQ NOMIDAGI QORAQALPOQ DAVLAT UNIVERSITETI

2022-YIL 24-NOYABR

TURKIY TILLARNING RIVOJLANISHI VA TADQIQINING DOLZARB MASALALARI

MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

TO'PLAMI II QISM

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

BERDAQ NOMIDAGI QORAQALPOQ DAVLAT
UNIVERSITETI

**TURKIY TILLARNING
RIVOJLANISHI VA
TADQIQINING DOLZARB
MASALALARI**

*mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman
materiallari*

II QISM

NUKIS
NUR TURAN PRINT
2022

TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA ULARNING SAMARALI USULLARI

Kurbanova Shoira Narzullayevna

Buxoro davlat universiteti o'qituvchisi.

Annotatsiya. Maqolada pedagogik texnologiyaga asoslangan treninglarni shakllantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanishning muhim jihatlari yoritilgan. Yoshlarning muhim hayotiy yutuqlarini va muammolarga o'z munosabatini bildirishini qondirishi, ularga fikr yuritish va o'z fikrini asoslash imkonini berishni ilmiy asoslar bilan maqolada bayon etilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiya, innovatsion texnologiya, o'rganish, interaktivlik, strategiya, o'quv samaradorligi.

Jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichi bevosita texnikaning takomillashuvi bilan tavsiflanadi. Zamonaviy texnologik jarayonlar har qanday sohaga ta'sir qiladi. Ulardan respublikamiz ta'lim sohasida o'qitish sifatini oshirish, o'quvchilarning dunyoqarashini oshirish va kengaytirish, mustaqil ta'limini mustahkamlashda foydalanish hozirgi davrning dolzarb masalasiga aylandi. Interfaollik - o'quvchilarning bilim, ko'nikma, malaka va ma'lum axloqiy fazilatlarini egallash yo'lida o'zaro hamkorlikka asoslangan qo'shma harakat, o'zaro hamkorlikka asoslangan faoliyatdir. Usullar ta'lim jarayonining asosiy ishtirokchilari - o'qituvchi, talaba va talabalar guruhi o'rtasida hamkorlik qilish, qizg'in muhokamalar, fikr almashish imkoniyati asosida tashkil etiladi.

Bu jarayonda ular:

- erkin fikrlash;
- ikkilanmasdan shaxsiy fikrlarini bildirish;
- muammoli vaziyatlarda yechimlarni birgalikda izlash;
- o'quv materialini o'zlashtirishda o'quvchilarning o'zaro yaqinligini yaratish;

- "o'qituvchi - talaba - talaba" guruhining o'zaro hurmati;
- bir-birini tushunish;
- bir-birini qo'llab-quvvatlash;
- bir-biringizga samimiy munosabatda bo'ling;
- ma'naviy birlikka erishish bilan tavsiflanadi.

O'z mohiyatiga ko'ra, "talaba – axborot-kommunikatsiya texnologiyalari" shaklida suhbatni tashkil etishning interfaol usullari o'quvchilarning mustaqil ravishda yoki o'qituvchi rahbarligida axborot texnologiyalaridan foydalangan holda bilim, ko'nikma, malakalarni egallashini anglatadi. Eng muhimi, interfaol metodlar yordamida o'qituvchi aniq o'quv maqsadiga erishish yo'lida o'quvchilarning harakatlarini xolisona baholash, ularni tashkil etish, yo'naltirish, boshqarish, nazorat qilish va tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Grafik organizator "Ikki sahifali kundalik" (GO). Ushbu talabalarga o'rganilayotgan mavzuning asosiy tushunchalarini qay darajada o'zlashtirganliklarini tahlil qilishga yordam beradi. GO bilan ishlashda talabalar quyidagi jadval ko'rinishidagi tayyor ish varag'i bilan ishlaydilar yoki daftarlarida jadvalni tavsiflaydilar:

Usul qanchalik aniq bo'lsa, u shunchalik samarali bo'ladi. Agar talaba u yoki bu fikrni ochiq aytishdan uyalsa, u holda metodni qo'llash hech qanday samara bermaydi. Usuldan o'quv jarayonida foydalanishda quyidagi savollarga javob topib, fanni samarali o'zlashtirish imkonini beruvchi omillar ro'yxatini tuzish maqsadga muvofiqdir.

Interaktivlik o'zaro faoliyat, harakat, samaradorlik, o'quvchi-o'qituvchi, talaba-o'quvchi (sub'ekt-sub'ekt) suhbatlarida namoyon bo'ladi. Interfaol usullarning asosiy maqsadi o'qish jarayoni uchun eng qulay sharoit yaratish, o'quvchining faol, erkin, ijodiy fikrlashi, uning ehtiyojlari, qiziqishlari, ichki imkoniyatlaridan foydalanishi uchun sharoit yaratishdan iborat. Bunday mashg'ulotlar shunday o'tkaziladiki, bu jarayonda birorta ham o'quvchi ortda qolmaydi, ular eshitgan, o'qigan, ko'rganlari haqida o'z fikrini ochiq aytish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Qurbonova S. N., Abdullayeva F. TARBIYA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH //Scientific progress. – 2021. – T. 2. – №. 6. –C.1030-1035.
2. Mukhamadovna T. M., Djamshitovna K. M., Narzullayevna Q. S. Art as a significant factor of forming world outlook of students //Middle European ScientificBulletin.–2021.–T.11.
3. Kurbanova S. Art as a significant factor of forming world outlook of students //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2020. – T. 1. – №. 1.
4. Narzullaevna K. S., Nilufar T. Methodology for conducting technology lessons on working with paper andcardboard //ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL.– 2021. – T. 11. – №. 1. – C. 588-596.
5. Samadovna R. Z., Narzullayevna K. S., Ergashevna S. G. Technology for the development of logical thinking in students in primary school // Journal of Critical Reviews. – 2020. – T. 7. – №. 6. – C. 485-491.

12	Haydarova Z. Satira nazariyasi haqida mulohazalar	296
13	Сайманова А. М. Нақыл-мақаллардың лингвокультурологиялық өзгешеликтери (қарақалпақ халық қосықтары мысалында)	300
14	Ёдгоров Ж.Ж. Шеърлий матнда ономотопик сўз	304
15	Жамолова З. Обзор мақолада мунаққид маҳорати	309
16	Абдурахманова А.Е. Проблема перевода на тюркские языки	314
17	Ўгмуrow I. Garajaoglanyň lirikasynyň aýratynlygy	321
	V. TIL O‘QITISHNING UMUMMETODOLOGIK TAMOYILLARI	
1	Жомонов Р. Анатомик терминларнинг хореографик таълимдаги ўрни	326
2	Avezova G. Ta’lim jarayonida “Tabiat va inson” mavzusining ahamiyati	332
3	Rajapova K.M. Ona tili darslarida tasviriy ifodalar ustida ishlash	336
4	Куттибекова Г.Т. Бошланғич синф ўқувчиларни эстетик тарбиялашда ижобий, ижодий ишларни ўргатиш	341
5	Embergenova M. Oqiwshilardi ádep-ikramlíqqa tárbiyalaw	347
6	Рахимова Ф.Ш. Функциональные задачи преподавания русского языка как иностранного	351
7	Yusupov A., Avezbayeva J. O‘zbek tilining sohada qo‘llanilishi fanini o‘qitishda mutaxassislikka doir matnlardan foydalanish	355
8	Vafoyeva M., Xo‘jamqulova N. “O‘qish kitobi”dagi “Ajodlar xitobi” she’rini o‘rgatish usullari	360
9	Kurbanova Sh. N. Ta'lim texnologiyalari va ularning samarali usullari	367